

Reactie op ontwerp besluit om voorrang te kunnen verlenen aan functies van groot algemeen belang bij de behandeling van transportverzoeken in congestiegebieden.

Toelichting bij reactie:

Het RVB beheert gebouwen van rijksoverheid en defensie. Hieronder vallen niet de gebouwen van de politie. Deze reactie is opgesteld door het RVB in samenspraak met defensie, DJI (gevangenis) en de Raad voor de rechtspraak (rechtbanken)

Consultatievragen van ACM:

Consultatievraag 1

De ACM heeft in het ontwerpbesluit een prioriteringskader opgenomen dat tot stand is gekomen na overleg met het Ministerie van Economisch Zaken en Klimaat, het Interprovinciaal Overleg, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en Netbeheer Nederland. Met de invulling van het prioriteringskader is zo goed mogelijk invulling gegeven aan het voornemen uit het Landelijk Actieprogramma Netcongestie om functies van groot algemeen belang voorrang te kunnen geven bij de behandeling van transportverzoeken.

a. De functies die zijn opgenomen in het prioriteringskader zijn voor zover mogelijk gekoppeld aan SBI-codes, de wettelijke taakuitoefening van partijen die om voorrang verzoeken en concrete afspraken en/of overeenkomsten met overheden. Indien u van mening bent dat de categorisering en functies in het prioriteringskader verbeterd kunnen worden, verneemt de ACM dit graag.

(Deelvragen b en c niet relevant voor RVB)

Reactie RVB:

- Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) heeft waardering voor het voorgenomen besluit om functies met een (nationaal) veiligheidsbelang op te nemen als tweede categorie in een prioriteitskader.
- Het lijkt het RVB vanzelfsprekend dat politie, gevangenis en defensie onder deze categorie vallen aangezien ze een groot algemeen belang dienen en noodzakelijk zijn voor de nationale veiligheid.
- Echter, als deze functies worden meegenomen in het kader missen er nog een aantal andere functies die hier nauw mee verbonden zijn en niet los van elkaar kunnen worden gezien. Door toevoeging van deze functies zou het prioriteringskader verbeterd worden.

Ontbrekende functies in categorie 2:

Gerechtsgebouwen met zittingzalen:

Onderbouwing: Voortgang van de strafrechtketen is noodzakelijk voor de nationale veiligheid. Zeker als het de zwaardere strafzaken/georganiseerde misdaad/ondermijning betreft. Maar uiteindelijk ook de lichtere strafzaken, anders komt de Rechtstaat in het geding. Daarbij hoort een voortvarende behandeling van deze zaken dat start met een zitting in het gerechtsgebouw

Behandeling van die (strafzaken) vindt voor een flink deel plaats via openbare zittingen. Die zittingen vinden plaats in onze gerechtsgebouwen die daarvoor zijn uitgerust met strafzalen en specifieke voorzieningen. Voor de Extra Beveiligde Zittingzalen geldt dat alles nog nadrukkelijker.

Een toename van de zware ondermijningscriminaliteit maakt een uitbreiding van landelijke gerechtsgebouwen met een koppeling naar een naastgelegen PI-locatie dringend noodzakelijk.

We kunnen daarbij dus ook niet uitwijken zoals een kantoororganisatie (zoals bijvoorbeeld het Openbaar Ministerie) wel zou kunnen.

De Rechtspraak is, vergelijkbaar met DJI, gebouwgebonden. En daarbij door de wet ook nog eens locatiegebonden: Gemeenten waar rechtszaken worden behandeld zijn in de wet benoemd.

In BIJLAGE 1 is een overzicht opgenomen met de rechtbanken waar binnen nu en 10 jaar een vermogensvraag toename wordt verwacht ivm nieuwbouw, grootschalige renovatie of verduurzaming.

- **Locaties Dienst Justitiële Inrichtingen**

Naast de Penitentiair Beginselenwet (PBw) heeft DJI andere wettelijke grondslagen van waaruit DJI straffen en vrijheidsbenemende maatregelen uitvoert die door de rechter zijn opgelegd. Naast de PBw zijn de volgende wettelijke kaders van toepassing voor DJI:

- Beginselenwet Justitiële Jeugdinstellingen
- Wet Forensische Zorg
- Wet Terugkeer en Vreemdelingenbewaring (in behandeling bij TK, nu PBw)

Dit betekent dat de Justitiële jeugdinstellingen, Forensische Psychiatrische Centra (TBS klinieken) en Detentiecentra in dezelfde categorie moeten vallen als de gevangenen ofwel in categorie 2. Dit betreft niet alleen Rijksklinieken maar (voor Jeugdinstellingen en TBS-klinieken) tevens particuliere instellingen die een inkoop- en/of subsidierelatie met DJI hebben.¹

Ten behoeve van de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en vrijheidsbenemende maatregelen heeft DJI een aantal ondersteunende/ landelijke diensten die voor de onbelemmerde rechtsgang cruciaal zijn. De diensten zijn:

- Dienst Vervoer & Ondersteuning (DV&O).
- Dienst Geestelijke Verzorging (DGV)
- Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP)
- Shared Service Center DJI (SSC)
- Opleidingsinstituut DJI (OI DJI)

In relatie tot het prioriteringskader is het voor DJI van groot belang dat de DV&O en het OI DJI in categorie 2 vallen. De huisvesting van deze landelijke diensten vallen in het Specialstelsel. Dit betekent dat het primair proces van deze landelijke diensten dusdanig specifiek is waardoor een uitwijk naar een andere (kantoor)locatie niet zomaar mogelijk is. De DV&O is verantwoordelijk voor het vervoer van gedetineerden naar o.a. de rechtbanken (tbv zittingen) en de ziekenhuizen (niet spoed-eisend). Deze taak moet doorgaan, te meer daar zowel de gerechtsgebouwen als de gevangenen ook in categorie 2 vallen. Daarnaast zorgt het OI voor de noodzakelijke trainingen op het gebied van veiligheid, weerbaarheid en fitheid die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het primaire proces. Zonder opleiding mogen medewerkers niet ingezet worden. Voortgang van de opleidingen is derhalve cruciaal.

De overige landelijke diensten van DJI zijn meer kantoorhoudende organisaties waarbij een uitwijk naar andere locaties wel mogelijk is.

Consultatievraag 2

Het vertrekpunt in het ontwerpbesluit is dat een partij die voorrang wil voor zijn transportverzoek op basis van het prioriteringskader dient aan te tonen dat hij binnen het prioriteringskader valt. Ook dient hij te onderbouwen waarom de voorrang evenredig en noodzakelijk is (zie randnummers 86 tot en met 104 van het besluit en het voorgestelde Bijlage 20, vierde lid, van de Netcode). De bewijslast ligt dus bij de verzoeker. De netbeheerder dient te beoordelen of verzoeker alle relevante stukken heeft overgelegd.

¹ De forensische zorg is uitgebreider en omvat ook allerlei vormen van beschermd wonen en ambulante behandeling. De TBS-klinieken (forensisch psychiatrische centra en klinieken op beveiligingsniveau 3 of 4) zouden ons inziens aan categorie 2 van het besluit moeten worden toegevoegd.

Indien u meent dat er een andere, betere manier is, om dit proces in te richten, verneemt de ACM dit graag. De ACM verzoekt u om uw reactie te motiveren en zo concreet mogelijk toe te lichten hoe dit proces eruit zou moeten zien.

Voor defensie, politie, gevangenissen en gerechtsgebouwen worden grootschalige revitaliseringstrajecten opgetuigd of zijn al gestart. Dat betekent dat een groot aantal complexen in de komende 10 tot 20 jaar gerenoveerd gaan worden en extra transportcapaciteit en in sommige gevallen nieuwe aansluitingen nodig zijn. Het RVB kan op voorhand en in vertrouwen, een overzicht bieden van de locaties van defensie, gevangenissen gerechtsgebouwen waar en wanneer extra vermogen nodig is, delen met het ACM. Als deze complexen vastgelegd kunnen worden in afstemming met de partijen die het kader opstellen, is het niet nodig om per locatie de bewijslast te overhandigen en de controle daarop uit te voeren. Zo wordt bureaucratie en mogelijk vertraging van projecten voorkomen waarmee de nationale veiligheid wordt gewaarborgd.

Is dit mogelijk?

Mochten er locaties van defensie, Rechtspraak en DJI die niet op de aangeleverde renovatielijst en nieuwbouw lijst van het RVB staan dan volgen we de procedure zoals deze wordt voorgesteld in dit besluit.

Reactie DJI:

Eens met de reactie van RVB. En in navolging van consultatievraag 1 moet de lijst uitgebreid worden met Justitiële Jeugdinstellingen, Forensische Psychiatrische Centra en Detentiecentra alsmede DV&O en OI DJI. De locaties met aansluitgegevens kunnen worden overhandigd.

Consultatievraag 3

Het ontwerpbesluit voorziet in een mogelijkheid voor de netbeheerder om transportverzoeken te prioriteren. Het ontwerpbesluit voorziet niet in een expliciete prioriteringsmogelijkheid voor de behandeling van aansluitverzoeken. Dit betekent dat partijen die voorrang krijgen bij transport, mogelijk alsnog (lang)moeten wachten op een aansluiting.

De ACM merkt op dat voor aansluitverzoeken op dit moment niet wettelijk is vastgelegd dat deze in behandeling moeten worden genomen op basis van het first come, first served beginsel. Bij transportverzoeken is dit wel vastgelegd in de Netcode Elektriciteit (en onderhavig ontwerpbesluit voorziet in een afwijkingsmogelijkheid daarvan). Voor de aansluittaak is in artikel 23, derde lid, van de E-wet vastgelegd dat de netbeheerder non-discriminatoir dient te handelen. De ACM kan zich voorstellen dat het non-discriminatie beginsel bij de aansluittaak kan worden uitgelegd langs de lijn van het non-discriminatie beginsel bij de transporttaak, zoals bedoeld in dit ontwerpbesluit. Dit betekent dat netbeheerders aansluitverzoeken van partijen die zijn opgenomen in het prioriteringskader voorrang geven. Daarbij moet dan wel ruimte blijven voor netbeheerders om rekening te houden met eventuele synergievoordelen, bijvoorbeeld door de realisatie van aansluitingen binnen een bepaald werkgebied te clusteren.

De ACM verneemt graag of en in hoeverre voorrang bij transportverzoeken ook voorrang bij aansluitverzoeken zou moeten betekenen en of dat op de bovenstaande manier kan worden geregeld. De ACM verzoekt u om uw reactie te voorzien van een concrete toelichting en motivering.

Het RVB heeft als overheid een voorbeeldfunctie en heeft zichzelf daarom tot doel gesteld bij alle vastgoedgrepen het energienetwerk zo min mogelijk te belasten. Dat betekent dat er in eerste instantie gezocht wordt naar mogelijkheden om de transportbehoefte zoveel mogelijk te beperken door zelfvoorzienend of indien mogelijk flexibel te zijn in energiegebruik.

Echter, in sommige gevallen zijn de opties beperkt en is extra vermogen nodig. Daarnaast is er op een aantal locaties (Zie lijst) geen aansluiting beschikbaar. Zonder aansluiting kan de functies niet worden uitgevoerd. Zie de onderbouwing bij 1.

Reactie DJI:

DJI ziet graag dat de prioritering in de aansluitaak in lijn komt met de prioritering van de transporttaak. Ten aanzien van de huisvestingsopgave (nieuwbouw, revitalisering, enz.) zijn deze 2 taken onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het risico dat er toch lang gewacht moet worden omdat de aansluitaak geen prioriteit kent, is voor het primair proces van DJI te groot. Om toch operationeel te worden of te blijven, betekent dat er tijdelijke voorzieningen/maatregelen getroffen moeten worden. Deze kosten kunnen afhankelijk van de wachttijd behoorlijk oplopen.

Aanvullend enkele vragen en suggesties die niet bij bovenstaande onderwerpen onderverdeeld kunnen worden.

- In hoeverre worden partijen gevraagd zich in te spannen om het transportvermogen zoveel mogelijk te beperken of flexibel transportvermogen aan te vragen? Het lijkt vanzelfsprekend dat partijen die kunnen aantonen dat ze hun transportvermogen maximaal weten te beperken voorrang krijgen. Echter, als dit betekent dat er gebruik wordt gemaakt van niet duurzame oplossingen, zoals dieselaggregaten, wat verdient dan de voorkeur?
- Kan worden toegelicht hoe het proces van aanvraag en behandeling van bewijslijst eruit ziet en op welke termijn hierop gereageerd kan worden?